

Święte księgi czterech kultur

Na wystawie prezentowane są najstarsze, pochodzące w większości z XVI wieku druki religijne znajdujące się w zbiorach Biblioteki. Towarzyszą im niezwykle eksponaty wypożyczone z Katedralnej Parafii Prawosławnej św. Aleksandra Newskiego oraz z kolekcji rodzinnych.

Katolicyzm reprezentują m.in. dwie Biblie w języku polskim wydane w Krakowie w drukarni Szarffenbergerów w 1561 i 1577 roku, ozdobione 284 drzeworytami. Uwagę zwraca skórzana oprawa wykonana przez krakowskiego introligatora Roberta Jahodę w roku 1927. Z XVII wieku pochodzą "Kazania Przygodne" Piotra Skargi (Kraków 1610) oraz "Officium B. Mariae Virginis..." czyli "Godzinki Najświętszej Maryi Panny" w języku łacińskim (Wenecja 1644). W języku łacińskim jest również "Missale Romano - Mszał Rzymski" (Praga 1735), który zawiera teksty stałych i zmiennych części Mszy oraz wszelkie wskazówki potrzebne do sprawowania liturgii.

Judaizm to przede wszystkim fragment "Tory" w formie zwoju spisany na pergaminie oraz "Stary Testament" w języku hebrajskim wydany w Hamburgu w roku 1595 ("S. Bibliorum Quadrilinguium Tomus Primus"). Komentarzem do biblijnej Tory jest Talmud - jedna z podstawowych ksiąg judaizmu, napisana językiem judeo-aramejskim. Prezentowany "Talmud Babiloński" z 1927 roku posiada piękną oprawę z ciemnobrązowej skóry ozdobioną złotymi secesyjnymi motywami. Niewątpliwie najbardziej ilustrowanym obiektem jest "Hagada" wykonana przez Artura Szyka, znanego grafika i ilustratora ("The Haggadah executed by Arthur Szyk" 1957). Skany ilustracji można zobaczyć w antyramie.

Protestantyzm. Na uwagę zasługują dwie Biblie w przekładzie Marcina Lutera. Jedna to XVI-wieczny druk wydany w Wittenberdze w 1558 r. ozdobiony licznymi drzeworytami. Druga, XVII-wieczna (Lüneburg 1650) liczy aż 1846 stron. Uwagę przykuwa jej bogato zdobiona, dekorowana złoceniami i mosiężnymi okuciami skórzana oprawa. W tekście znajduje się 5 kart z ilustracjami wykonanymi w technice miedziorytu, malowanymi następnie farbami wodnymi, złotą farbą i złotem płatkowym. Skany ilustracji można zobaczyć w antyramie.

Prawosławie to księgi w języku staro-cerkiewno-słowiańskim, drukowane cyrylicą. "Biblia - Nowy Testament", pochodzący z XVIII wieku "Służebnik" (jego odpowiednikiem w kościele katolickim obrządku rzymskiego jest Mszał), "Triodion" - pochodząca z 1786 roku księga liturgiczna używana w Kościołach wschodnich obrządku greckiego oraz "Mineja Ogólna" ("Minieja Obszczaja") - księga mieszcząca w sobie zbiory modlitw, hymnów i czytań poświęconych grupom świętych. Księgi te uzupełniają zbiory cerkiewnych pieśni religijnych.

Dopełnieniem wystawy jest "Plan miasta Łodzi" z 1915 roku z zaznaczonymi świątyniami czterech wyznań oraz stare fotografie zarówno ocalałych, jak i zburzonych w czasie wojny obiektów sakralnych.

Wystawa przygotowana została przez Dział Zbiorów Specjalnych na bazie wystawy tradycyjnej, która prezentowana była od 10 września do 10 października 2020 roku w holu Biblioteki.

Wystawę można zobaczyć tutaj: <http://www2.wbp.lodz.pl/pliki/wystawy/2020-ksiegi-4-kultur/>